

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

שו"ת סיכום הדף היומי

03-5709307 :0קפ

כתובת מייל: n101@okmail.co.il

סוכה - ל"ה

1. "פרי עץ" שטעם עצו ופריו שווה - אתרוג. מדוע לא פלפלין? [שהרי מצינו שנתרבו ב"עץ מאכל" לערלה]. משום שאי אפשר לנוטלו: שאינו מינכר מחמת קוטנו. וליטול שתים או שלש א"א, ש'פרי' אחד אמר רחמנא. פירושים נוספים ש'הדר' זה אתרוג: רבי: קרי 'הדיר'. כמו דיר שיש בו גדולים וקטנים, כך אתרוג יש בעץ מ כמה שנים. ר' אבהו: "הדר באילנו משנה לשנה". בן עזאי קרי "אידור" בלשון יוני מים. שצריך השקיה תמיד וזה אתרוג.
2. טעם הפסול באתרוג ערלה: חד אמר שאין בה היתר אכילה, חד אמר שאין בה דין ממון. האם אחד לא סובר את טעם השני? להו"א: אחד לא מסכים עם השני. ודחינו: ששנינו 'של תרומה טמאה פסול' ולמ"ד שאין דין ממון הרי מסיקה תחת תבשילו. למסקנא: כולם מודים שצריך היתר אכילה וחולקים האם צריך גם דין ממון. ונפק"מ: למעשר שני בים-ואליבא דר"מ שזה ממון גבוה. ור' אסי הוא זה שסובר "שאיין בה דין ממון" כפי שהוכח מדבריו.
3. באלו 3 הלכות העמיד ר' אסי את המחלוקת האם מעשר שני ממון גבוה כר"מ או הדיוט כחכמים? אתרוג של מע"ש - לר"מ אינו 'לכם'. עיסה של מע"ש - לר"מ אינו 'עריסותיכם' מצה של מע"ש - לר"מ פסולה ג"ש לחם לחם מ'חלה'. ובברייתא מפורש שנחלקו בעיסה. ואין הוכחה לאתרוג ומצה - שאולי רק עיסה שכתוב פעמים עריסותכם מצריך ר"מ דין ממון.
4. מה הטעם שאתרוג של תרומה טהורה לא יטול? חד אמר: שמכשירו לקבל תומאה ע"י רטיבות האגד. וחד אמר: שמפסיד את התרומה ע"י משמוש הידים. ונפק"מ שהקדיש רק את הבשר בלי הקליפה. מכשיר יש. מפסיד תרומה אין, כי הקליפה אינה תרומה. והטעם שאם נטל כשר: משום שהיתר אכילה יש בירושלים. והיתר ממון יש, שהרי יכול לקדש בזה.
5. אתרוג של דמאי. לב"ש פסול לב"ה כשר. במה תלויה מחלוקתם? במאכילין את העניים ואת החיילים דמאי. לב"ה: מאכילין, וכיון שיכול להפקיר נכסיו, ראוי לו כבר מעכשיו. ולב"ש אין מאכילין.
6. אתרוג של מעשר שני לכתחילה לא יטול, מדוע? חד אמר מפני שמכשירה. וחד אמר מפני שמפסידה. ואם נטל כשר: משום שיש היתר אכילה. ולמ"ד משום דין ממון: משנתנו רק כרבנן.
7. מה אמר רבינו הגדול על דין 'עלתה חזוית' ברובו פסול? להו"א: שבשנים ושלושה מקומות כשר. ודחינו: שאדרבא הוי כמנומר ופסול. למסקנא: בשנים ושלוש מקומות אפילו במיעוטו פסול משום מנומר. עוד מדיני אתרוג: א. חזוית בחוטמו פוסל במשהו. ב. פיטמה היא בראשו, ועוקץ בזנבו. ג. נקלף מקצתו - פסול [מנומר] נקלף כולו - כשר.